

INFORMASJONSBROSJYRE

 ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM

NYFØDT INTENSIV

INNHOILDSFORTEGNELSE

Velkommen til oss	1
Hva skjer ved innleggelse av barnet	2
Tilstedeværelse og samspill	2
Søsken	3
Besøk	4
Personlige eiendeler til barnet	4
Taushetsplikt	4
Legevisitt	4
Morsmelk	5
Bankmelk/donormelk	6
Utleie av brystpumpe	6
Hygiene	6
Bruk av mobiltelefon	7
Sykdom hos foreldre og søsken	7
Isolering	7
Når mor utskrives fra barselavdelingen	8
Foreldretimen	8
Parkering	9
Sykler, internett og bibliotek	9
Utskriving	9
Overflytting til annet sykehus	9
Tidlig hjemreise med sonde – NAST	10
Stadig bedre	10
Egne notater	11
Ordlister	12

Tekst og layout Merethe Norli og Anne Småland

Foto Irene Aga og Merethe Norli

Trondheim, august 2013. Rev. juni 2018.

Gratulerer med barnet!

Nyfødt intensiv er en spesialavdeling for nyfødte barn, som av forskjellige årsaker krever overvåkning og/eller behandling rett etter fødselen. Avdelingen går over to etasjer og har enerom og flersengsrom. Enkelte av pasientrommene er godt tilrettelagt for å tilbringe hele døgnet her.

Barnet har rett til å ha en av foreldrene tilstede hos seg under sitt opphold på sykehus; «Forskrift om barns opphold i helseinstitusjon». Vi vil tilrettelegge for at dere fra første stund føler at barnet er deres, og at dere er med på å gi barnet omsorg og stell fra starten av.

Dere vil møte mange ulike fagpersoner, både de som jobber på avdelingen og de som hører til andre avdelinger. Vi tilstreber at dere skal få tett oppfølging av et eget primærsykepleieteam og egen kontaktlege. Erfaringer tilsier allikevel at dere vil møte mange personer i løpet av oppholdet.

Dere vil fortløpende bli orientert om barnet tilstand av de som til enhver tid har ansvar for barnet. Dere får planlagte samtaler og samtaler etter behov.

Avdelingen driftes hele døgnet, noe som gjør at barnet kan bli flyttet innad i avdelingen uten at vi får gitt dere beskjed. Vi varsler på forhånd om det planlegges overflytting til andre avdelinger eller sykehus.

St. Olavs hospital er et universitetssykehus, og det vil kontinuerlig foregå undervisning og opplæring av studenter og helsepersonell. Dere kan bli spurt om deltakelse i forskningsprosjekter som har som mål å heve kvaliteten på den behandling og pleie som tilbys.

Dere kan ringe oss når som helst, vi er tilgjengelig hele døgnet. Direktnummeret til avdelingen: **72 57 47 77**.

Vi ønsker dere velkommen til avdelingen!

HVA SKJER VED INNLEGGELSE

Noen av dere har fått omvisning hos oss før barnet kommer, andre kommer akutt. En eller flere sykepleiere tar imot barnet. Det er mange prosedyrer i starten som vi fortløpende informerer om.

Overvåkningsutstyr kobles til barnet og pustehjelpsutstyr til de som trenger det. Inntakstprøver tas, og barnet undersøkes av lege som forordner videre behandling.

Barn med sonde gjennom nesen til magesekken, og elektroder som registrerer pustefrekvens og hjerterytme.

TILSTEDEVÆRELSE OG SAMSPILL

Tilstedeværelse og samspill med barnet er viktig for tidlig tilknytning. Fysisk kontakt er viktig både for barnet og for dere som foreldre. Hud-mot-hud-kontakt er bra for blant annet vekst, søvn, amming, melkeproduksjon og immunforsvar.

Vi tilrettelegger for at dere kan være tilstede i størst mulig grad og delta aktivt i den daglige omsorgen for barnet. I løpet av den første uken er det fint om dere lager en dagsplan som passer best for dere.

Barnet uttrykker hvordan det har det gjennom sitt kroppsspråk, og vi vil sammen med dere lære barnet deres å kjenne.

Alle i familien blir påvirket når barnet blir innlagt på Nyfødt intensiv, og det betyr ofte en stor omveltning i livet for søsken. Hvordan søsken reagerer på dette varierer, men alle har behov for å bli sett og involvert i det som skjer. Vi oppfordrer foreldre til å prate åpent med søsken om det de opplever og hva som skal skje fremover.

Før det første besøket ved avdelingen kan det være greit å prate litt med søsken om hva som venter dem her og hvordan det ser ut. Vi kan også tilby egen samtale for søsken med helsepersonell, slik kan de få svar på små og store ting de lurer på. Denne samtalen kan vi ha enten alene eller sammen med en av dere. Innholdet i samtalen kan avklares på forhånd.

Vi anbefaler også å se «Handhygienefilmen» sammen med storesøsken. Den finner dere på YouTube , og er laget av sykehusklovnene. Sykehusklovnene er tilstede på Barneklubben fire dager i uka.

Søsken er velkommen til å henge opp tegninger eller et bilde av seg selv på plassen til barnet. Spør gjerne personalet etter ark og fargeblyanter. Vi har også leker som søsken kan «låne», disse må leveres til pleier for vask etter bruk.

Vi har en egen informasjonsbrosjyre om Sykehusbarnehagen på St. Olavs. Alle søsken er velkommen når de vil, i følge med dere, besteforeldre eller pleier fra avdelingen. Søsken kan fritt bruke fellesarealet utenfor Sykehusbarnehagen når denne er stengt.

Dersom søsken i skolealder skal tilbringe tid ved avdelingen, kan personalet sett dere i kontakt med Sykehusklubben.

I nærområdet finnes et større parkområde med boltreplass, disser og klatrestativ.

Det hender vi må stenge avdelingen for barn under 6 år i vinterhalvåret på grunn av fare for infeksjonssykdommer.

BESØK

Besteforeldre er, etter avtale med personalet, hjertelig velkommen til å hilse på dere og barnet. For å ivareta ro og redusere risikoen for smitte, må øvrig familie og venner vente med besøk til dere har kommet hjem.

PERSONLIGE EIENDELER TIL BARNET

Ta gjerne med privat tøy eller andre personlige eiendeler til barnet. Vi har ikke ansvar dersom dette kommer bort, men vil gjøre så godt vi kan for å passe på personlige eiendeler.

Klær, tepper, kluter eller lignende dere ønsker at barnet skal ha på seg eller nært seg, må skiftes daglig og vaskes på høyest mulig temperatur eller oftere om tilsølt. Vaskemaskin tilhørende Barne- og ungdomsklinikken kan benyttes, eller dere kan ta med tøy hjem for vask. Vi anbefaler vaskemiddel uten parfyme. Det som ikke kan vaskes, for eksempel kosedyr, legges i en plastpose før plassering hos barnet.

TAUSHETSPLIKT

Dere har rett til all informasjon om barnet deres. Personalet har taushetsplikt og kan ikke svare på spørsmål om andre barn. Vi besvarer ikke telefonhenvendelser fra familie og venner uten samtykke fra dere.

Vi ønsker også å informere om at personalet ikke har anledning til å være venn med foreldre på Facebook, Twitter eller andre sosiale medier. Bilder/film av personalet er ikke tillatt uten den enkeltes samtykke.

LEGEVISITT

Dere oppfordres til å ha en aktiv rolle under legevisitten. Hovedfokuset vil være hvordan de siste 24 timene har vært med tanke på søvn, mat, velvære og eventuelle smerter/ubehag. Lege og sykepleier vil i samråd med dere legge planer for det neste døgnet.

MORSMELK

Nyfødt intensiv er godkjent som en mor-barn-vennlig avdeling. Det betyr blant annet at morsmelk og amming har høy prioritet. Vi vil samarbeide med mor for å legge forholdene til rette for en optimal melkeproduksjon.

Avdelingen har egne ammeveiledere.

Spisetrening

Morsmelk er den beste ernæringen både for fullbårne og premature nyfødte. Den har en ideell sammensetning ernæringsmessig, og har i tillegg immunologiske komponenter som beskytter mot infeksjoner.

Pumping av brystmelk er noe positivt du som mor kan gjøre for barnet ditt. For å stimulere til melkeproduksjon er det viktig at du starter med håndmelking raskt etter fødselen. Etter første døgnet må du begynne med brystpumpe. Det kan ta noen dager før det kommer melk, håndmelking og/eller pumping hver 3. tredje time i starten anbefales. Ta med hver dråpe som kommer – de er meget verdifulle. Tidlig hud mot hud fremmer melkeproduksjonen.

Du kan få hjelp av oss og personalet ved barselavdelingen til å sette sammen pumpeutstyret, og til å starte pumpeprosessen. Snakk gjerne med personalet om det er noe du er usikker på, se også egen brosjyre om amming/pumping. Avdelingen har egne pumper som du kan benytte.

BANKMELK/MORSMELKERSTATNING

Før du kommer i gang med egen melk, vil barnet få bankmelk (donormelk) eller morsmelkerstatning. Bankmelk er gitt av mødre som har barn under 6 måneder. Givere av bankmelk er like nøye testet som blodgivere, og hvert beger med morsmelk blir testet mikrobiologisk.

UTLEIE AV BRYSTPUMPE

Vi kan ordne med rekvisisjon til brystpumpe om dere flytter fra barselavdelingen til pasienthotellet. Brystpumpen hentes ved informasjonsskranken i første etasje ved hovedinngangen til Kvinnebarn-senteret, eller ved Forsyningssenteret. Pumpen leveres tilbake når dere får familierom i avdelingen.

HYGIENE

Barna på Nyfødt intensiv er ofte ekstra utsatte og sårbare og har økt risiko for å få infeksjoner. Det viktigste enkelttiltaket for å forebygge smitte er god håndhygiene. For å få optimalt resultat av håndhygiene er det viktig at hendene er fri for ringer, armbåndsur og armbånd, samt at neglene er korte og uten neglelakk.

Det er viktig med god håndhygiene når dere kommer til banet ditt, før du gir barnet ditt mat, før du ammer/pumper, etter bleieskift, etter toalettbesøk, etter du har nyst/pusset nesen, etter bruk av mobiltelefon og kamera, samt når du forlater barnet ditt. I avdelingen har vi en «lyskasse» for å teste om man utfører korrekt hånddesinfeksjon. Personalet vil veilede både dere og søsken i utførelsen av god håndvask og korrekt hånddesinfeksjon.

I tillegg er det viktig å holde orden på rommet og/eller plassen til barnet. Ikke plasser vesker, tøy eller utstyr på gulvet. Alt som faller i gulvet, som dyner, smokker, klær og tøy må skiftes ut/legges til vask. Benytt sko eller sandaler i avdelingen.

Kontakt personalet når dere trenger utstyr som bleier, tøy, håndduker og pumpeutstyr. Skap og skuffer i fellesarealene er for personalet.

BRUK AV MOBILTELEFON

Det er tillatt med bruk av mobiltelefon og kamera, men disse må rengjøres før bruk inne hos barnet. Sprit av mobiltelefonen, utfør deretter håndhygiene. Vi har egne spritkluter som er egnet til bruk på elektronisk utstyr. Mobilen må være på «lydløs» inne på pasientrommene.

SYKDOM HOS FORELDRE OG SØSKEN

Smittsomme sykdommer kan være farlig for de små. Vi ber om at dere ikke går inn til barnet uten å snakke med en sykepleier, barnepleier eller lege ved:

- forkjølelse eller influensa, hoste, diarre, oppkast eller «forkjølelsessår» på leppene
- vannkopper, kusma, meslinger, røde hunder, kikhoste og skarlagensfeber eller har vært i kontakt med andre som har hatt sykdommene den siste tiden.

ISOLERING

Dersom barnet har smittsomme bakterier/virus isoleres barnet på flersengsrom, familierom eller isolat. Ved behov for isolering vil vi informere om hvordan dere skal forholde dere.

NÅR MOR UTSKRIVES FRA BARSELAVDELINGEN

Etter utskrivelse fra barselavdelingen vil dere få tilbud om overnatting på pasienthotellet eller i en av avdelingens familierom. Dette ordnes av personalet på Nyfødt intensiv.

MAT

Sykehuset dekker kostutgifter til mor og til de fedrene som har krav på pleiepenger. Rekvisisjon på lunsj, middag og kveldsmat får du/dere av personalet. Rekvisisjonen kan benyttes i alle sykehusets kantiner. Informasjon om åpningstider finner du på rekvisisjonen, eller på www.stolav.no

Vi har kaffe- og vannautomat i gangen ved pasientrommene.

På familieflyøyen er det et oppholdsrom for pårørende med muligheter for oppbevaring av mat. Kontakt personalet for nærmere informasjon.

PLEIEPENGER

Se eget informasjonsskriv fra sosionomavdelingen.

FORELDRETIMEN

Tirsdager mellom kl. 14.00 og 15.00 har vi foreldretime for alle foreldre. Oversikt over tema henger som oppslag flere steder i avdelingen. Enkel servering. Foreldretimen ledes av en sykepleier/barnepleier eller andre fagpersoner.

PARKERING

St. Olavs Hospital har et visst antall parkeringsplasser tilgjengelig for pasienter og pårørende. Dersom det er ledige plasser, kan dere på hverdager få utstedt parkeringsoblat uansett bosted. Parkeringsoblatet får dere ved henvendelse til Kundesenteret.

SYKLER, INTERNETT OG BIBLIOTEK

Se felles informasjon for Barne- og ungdomsklinikken på www.stolav.no angående gratis lån av sykler, internetttilgang og pasientbibliotek.

UTSKRIVING

Veien mot hjem kan for mange oppleves som langt frem i tid, men vi starter likevel hjemreiseplanleggingen tidlig sammen med dere. Barnets alder ved utskrivning er individuelt, og det kan være ulike behov for tilpasninger i hjemmet. Før utskrivning vil lege og sykepleier/barnepleier ha en samtale med dere. Tenk gjerne igjennom eventuelle spørsmål på forhånd.

Noen barn må komme til Nyfødt intensiv for veiing, blodprøver eller lignende etter utskrivelse.

OVERFLYTTING TIL ANNET SYKEHUS

Dere vil bli flyttet til deres lokalsykehus når barnet er klar for det. Ved overbelegg hender det at barn hjemmehørende i Trøndelag blir flyttet til sykehuset på Levanger, eller et annet sykehus med ekstra kapasitet.

Det er medisinske vurderinger som vil bestemme hvilke barn som må flyttes.

TIDLIG HJEMREISE MED SONDE - NAST

Nyfødt intensiv har et tilbud om tidlig hjemreise til barn i spisetreningssperioden. Det vil si når barnet ditt ikke trenger overvåking, men fortsatt har sonde og trenger hjelp til å spise maten selv. Vi kan tilby oppfølging hjemme i trygge vante omgivelser av erfarne pleiere.

Reiseklar

STADIG BEDRE

Vi ønsker stadig å forbedre oss. Snakk med pleieren som har ansvaret for barnet deres, eller ta direkte kontakt med avdelingsledelsen hvis dere har tilbakemeldinger til oss.

Vi har også en pasienterfaringsundersøkelse; «Stadig bedre» som sendes ut på e-post til de som samtykker. Samtykkeskjema får dere utlevert av oss. Vi kan ikke sende ut «Stadig bedre» uten at dere har levert dette skjemaet.

«Stadig bedre» sendes på e-post etter at oppholdet er avsluttet. Deres tilbakemelding er svært viktig for oss og kan bety mye for senere pasienter og pårørende. Håper dere tar dere tid til å svare.

ORDLISTE - ORD DERE OFTE VIL HØRE

Apnoé pustestopp i mer enn 20 sekunder.

Aspirat mageinnhold.

Blodgass en blodprøve som måler oksygen, kuldioxyd, elektrolytter og blodsukker i blodet.

Bradykardi/Pulsfall langsom hjerteraksjon.

CPAP en maskin som gir kontinuerlig overtrykk i luftveiene, en måte å holde lungene oppblåst slik at det blir lettere for barnet å puste.

CUL forkortelse for ultralyd av hodet.

Ductus blodåre som forbinder lungepulsåre og hovedpulsåre i fosterlivet. Lukker seg vanligvis rett etter fødselen.

ECCO ultralydundersøkelse av hjertet.

Elektrode ledning med sensorer som er festet på huden. Kan registrere hjerteraksjon og respirasjonsfrekvens.

FM ernæringstilskudd.

Gestasjonsalder barnets alder regnet i dager og antall uker etter fødsel.

Glukose sukker som gis intravenøst og brukes som energikilde.

Hight Flow ventilasjonsstøtte via oksygenbrille.

Intubere plassere en kanyle/tube i luftrøret.

Intravenøst medisiner og væske gis direkte i blodet.

Navasonde en sonde som måler elektriske impulser.

Perifer Venekanyle en kanyle som legges

i en blodåre for å gi medisiner, væske og ernæring.

Piccline sentralt kateter som legges i en perifer vene.

Prematur født før 37 svangerskapsuke.

Probiotika sunne levende melkesyrebakterier.

Respirasjonshfrekvens antall pust i minuttet.

Respirator pustemaskin.

SAT-måler en probe festet til huden, måler hvor mye oksygen som er i blodet.

Sonde tynn slange som går via nese eller munn til magesekken.

Transcutanmåler måler kulldioxyd (CO₂) i blodet via en probe som festes til barnets hud.

 ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM
Olav Kyrres gt. 17, 7006 Trondheim

Nyfødt intensiv: 72 57 47 77
Ansvarlig sykepleier: 72 57 44 77